МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

М А Т Е Р І А Л И

XIV Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

кафедра філософських і соціологічних студій та
соціокультурних практик

М А Т Е Р І А Л И

XIV Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 23-24 квітня 2026 року)

Одеса -2026

УДК: 37+316.61

Освіта та соціалізація особистості. *XIV Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених* (Одеса, 23-24 квітня 2026 р.) 104 с.

Рецензенти:

Єременко Олександр Михайлович – доктор філософських наук, професор кафедри філософії Національного університету «Одеська юридична академія»

Юшкевич Юлія Сергіївна – кандидат філософських наук, старший викладач кафедри філософії, історії та політології Одеського національного економічного університету

Збірник матеріалів Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Освіта та соціалізація особистості» вміщує матеріали, які досліджують освіту XXI століття, інновації та перспективи розвитку; стан та проблеми реформування системи української освіти; філософію освіти перед викликами сучасності; молодь в освітньому просторі: механізми соціалізації та самореалізації; соціальну адаптацію особистості в умовах суспільних трансформацій; ціннісні орієнтири та культурні практики особистості в українському суспільстві та розглядаються девіації та суспільні рухи у соціальному просторі сучасної України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, здобувачів освіти.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», протокол № 14 від 28 травня 2026 р.

«Освіта та соціалізація особистості»

23-24 квітня 2026 року

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

А. В. Красножон – ректор Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор історичних наук, професор.

Заступники голови:

Койчева Тетяна Іванівна – в.о першого проректора з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д Ушинського», доктор педагогічних наук, професор.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського», доктор політичних наук, професор.

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Лісеєнко Олена Василівна – доктор соціологічних наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Петінова Оксана Борисівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Атаманюк Зоя Миколаївна – доктор філософських наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Боріштейн Євген Руславович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського», м. Одеса

РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СФЕРІ ОСВІТИ: МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ СКЛАДОВІ

Сьогодні розвиток технологій і цифровізація проникають в усі сфери життя, істотно змінюючи звичні форми взаємодії між людьми, їх роботу і процеси їх навчання. Під цифровізацією ми розуміємо процес, який передбачає використання цифрових технологій і оцифрованих даних в різних сферах життя людства: від повсякденного побуту до виробництва, бізнесу та державного управління. Дослідники Брукінгського Інституту визначають цифровізацію як діджиталізацію, маючи на увазі під нею «процес використання цифрових технологій та інформації для трансформації бізнес операцій». Даний погляд на термін визначається з позиції бізнес операцій в компаніях [1]. Тобто, значна частина дослідників намагається повернути до сфери бізнесу, що значно звужує можливості цифровізації. Потрібно зазначити, що одним з ключових напрямків останніх років, які формують сучасну освіту, є використання в педагогічній роботі штучного інтелекту (ШІ) [2], ця технологія починає відігравати важливу роль у створенні нових методів викладання, автоматизації рутинних завдань, персоналізації навчальних програм і багатьох інших аспектах.

Впровадження ШІ в освітнє середовище відкриває ряд можливостей для створення умов, необхідних для підвищення якості навчання, розширення доступу до знань та формування гнучких освітніх траєкторій, що відповідають індивідуальним потребам кожного учня та дає можливості для розвитку його бізнес-якостей, менеджерських навичок, що є важливим для сучасного суспільства [3]. Однак при цьому використання ШІ викликає ряд питань, пов'язаних з етичними аспектами, безпекою даних і збереженням ролі людини в процесі навчання при використанні ШІ [4].

Розгляд цих питань допоможе зрозуміти, як зміни можуть очікувати сучасну освіту.

В останні роки штучний інтелект стає все більш важливим компонентом освітньої сфери. Впровадження ШІ в освітні процеси уможливило відкриття нових підходів для створення ефективних, персоналізованих і демократичних систем навчання, відповідних викликам сучасності.

Використання ШІ в освітньому середовищі стало популярно оскільки однією з ключових особливостей ШІ є його здатність адаптуватися під індивідуальні потреби кожного учня. Завдяки використанню алгоритмів машинного навчання, системи на базі ШІ можуть відстежувати прогрес кожної творчої особистості, виявляти її сильні і слабкі сторони, а також пропонувати найбільш підходящі матеріали і завдання. Такий адаптивний підхід сприяє більш глибокому засвоєнню знань, підвищує мотивацію і знижує ризик виникнення почуття відчаю або розчарування у підлітків, яким традиційні методи навчання можуть здаватися занадто загальними або невідповідними.

Крім того, ШІ забезпечує автоматизацію рутинних педагогічних завдань: перевірку тестів і домашніх робіт, ведення журналу для обліку успішності, підготовку аналітики з навчальної діяльності. Це може потенційно звільнити викладачів від бюрократичного навантаження в статистичній оцінці успіхів учнів, дозволяючи зосередитися на більш творчих, дослідницьких і наставницьких функціях. В результаті таке використання ШІ підвищує якість взаємодії між викладачем і здобувачем знань, а освітній процес стає більш гнучким і індивідуалізованим.

Сучасні системи на базі ШІ включають в себе інтелектуальні навчальні платформи, чат-боти для підтримки учнів, системи автоматичного складання рекомендацій по навчальним програмам, а також інструменти аналізу навчальних даних для виявлення загальних трендів і проблемних зон. Ці технології допомагають створювати персоніфіковані завдання, що особливо актуально в умовах цифровізації сучасного освітнього простору.

Проте впровадження ШІ в освіту супроводжується рядом проблем викликів. В першу чергу, необхідно зберігати баланс між автоматизацією і людським фактором, оскільки роль педагога як наставника залишається незамінною.

Штучний інтелект (ШІ) відіграє все більш значущу роль в освіті, трансформуючи підходи до навчання, викладання та управління освітніми процесами. Його впровадження спрямоване на підвищення ефективності, персоналізацію навчання, автоматизацію рутинних завдань і розширення можливостей для розвитку навичок.

Виділимо основні, з нашої точки зору, ролі ШІ в освіті. *Персоналізація навчання.* ШІ адаптує навчальний процес під індивідуальні потреби учнів, враховуючи їх рівень знань, темп освоєння матеріалу, стиль навчання і переваги. Автоматизація рутинних завдань. *ШІ спрощує і прискорює перевірку робіт, генерацію тестів, підготовку методичних матеріалів, складання завдань і звітів.* Це звільняє час викладачів для творчої та аналітичної роботи. *Зворотній зв'язок і підтримка.* Віртуальні репетитори та чат-боти надають миттєву допомогу, покрокові пояснення, підказки та аналіз помилок, допомагаючи учням краще зрозуміти матеріал. *Оптимізація адміністративних процесів.* ШІ використовується для аналізу даних про роботу освітніх установ (навчальні плани, навантаження на викладачів, розклад, доступ до ресурсів), прогнозування успішності, управління розкладом та іншими адміністративними завданнями. *Розвиток нових форм навчання.* Технології ШІ сприяють створенню нтерактівних платформ, віртуальних класів, тренажерів з елементами доповненої і віртуальної реальності, що робить навчання більш гнучким і доступним.

Нам видається надзвичайно важливим відзначити виклики та етичні аспекти ШІ в освітньому середовищі. Впровадження ШІ в освіту пов'язане з рядом проблем:

1. Алгоритмічна упередженість. ШІ-системи можуть відтворювати існуючі упередження і стереотипи, якщо навчаються на даних, що містять нерівності.

2. Конфіденційність даних. Важливо забезпечити захист особистої інформації учнів.

3. Ризик зниження критичного мислення та самостійного аналізу в учнів при надмірному використанні ШІ.

4. Нерівний доступ до технологій, що може посилити Соціальні та економічні нерівності.

Тому для мінімізації ризиків необхідні етичні кодекси, механізми нагляду, системи аудиту та навчання користувачів роботі з ШІ.

Таким чином, ШІ в освіті виступає не заміною людини, а помічником, що розширює можливості навчання і викладання, але вимагає збалансованого підходу з урахуванням етичних аспектів і збереження ключової ролі людини в освітньому процесі.

Морально-етична основа ШІ може сприяти запобіганню конфліктів в освітньому процесі і в подальшій життєдіяльності, пропонуючи етичні способи вирішення розбіжностей, підтримання конструктивного діалогу та співпраці між всіма учасниками освітнього процесу. Морально-етична складова ШІ є основою створення освітнього середовища, в якому повага, довіра і взаєморозуміння стають найважливішими складовими взаємодії між усіма учасниками навчального процесу.

З точки зору філософської етики, морально-етичний базис ШІ постає як фундамент моральної відповідальності. Таким чином, Мораль і Етика майбутнього в світлі техногенних досягнень повинні розширити свої кордони в бік колективної відповідальності людства.

Список використаних джерел

1. Gobble M. A. M. Digital strategy and digital transformation. *Research-Technology Management.* 2018. Т. 61. №. 5. P. 66-71.

2. Irniger A. Difference between Digitization, Digitalization and Digital Transformation. *Core systems.* 2017. P. 29.

3. Aghimien D. et al. Digitalization of construction organisations–a case for digital partnering. *International Journal of Construction Management.* 2020. P. 1-10.

4. Mousavi S. M. et al. Technical, economic, and environmental assessment of flare gas recovery system: a case study. Energy Sources, Part A: Recovery, Utilization, and Environmental Effects. 2020. С. 1-13.

З М І С Т

Боріштейн Євген Руславович **5**
РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СФЕРІ ОСВІТИ: МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ СКЛАДОВІ
Азовський Тимур Ігорович, Петінова Оксана Борисівна **8**
ІНФОРМАЦІЙНА ГРАМОТНІСТЬ ЯК УМОВА ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕМОКРАТІЇ
Аксьонова Віра Ігорівна **10**
ПОЄДНАННЯ НАУКОВОЇ ІННОВАЦІЇ З ВИСОКОЮ ПАТРІОТИЧНОЮ СВІДОМІСТЮ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
Атаманюк Зоя Миколаївна **14**
ЕТИЧНА СКЛАДОВА ЕКЗИСТЕНЦІАЛІВ БУТТЯ
Боріштейн Євген Руславович, Калаєва Каміла Севастянівна **16**
ТЕОРІЯ І СОЦІАЛЬНА ПРАКТИКА LIBERAL ARTS: ЯКІСНА ОСВІТА В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ
Боріштейн Євген Руславович, Фільварська Валерія В'ячеславівна **19**
ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ
Башавець Наталія Андріївна, Бугайчук Іван Юрійович **23**
ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ СУЧАСНИХ УЧНІВ СТАРШИХ ПРОФІЛЬНИХ КЛАСІВ ДО ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ
Врайт Галина Яківна, Даниленко Анастасія Володимирівна **26**
ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ОСОБИСТОСТІ
Глушенко Олександр **28**
СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ В УМОВАХ АЛГОРИТМІЧНОГО КОНТРОЛЮ: АСИМЕТРІЯ ЦИФРОВОЇ ВИДИМОСТІ В УКРАЇНІ
Гончарова Ольга **30**
ПЛАСТИКА ЛЮДИНО-МІРНОСТІ ЯК МЕТАКОГНІТИВНА ОСНОВА ОСВІТИ В УМОВАХ ФАЗОВОГО ПЕРЕХОДУ ДО МЕТАКЛАСИЧНОЇ РАЦІОНАЛЬНОСТІ
Гоцуляк Катерина **34**
ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ЗМІН
Добролюбська Юлія Андріївна **36**
МУЗЕЙ ЯК АГЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ ІНКЛЮЗІЇ У ПРАЦЯХ Р. САНДЕЛЛА
Карастан Сергій **38**
РОЛЬ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У ПОДОЛАННІ ТІНЬОВИХ ЕКОНОМІЧНИХ ПРАКТИК У СУСПІЛЬСТВІ
Коба Олег, Тодоров В'ячеслав **40**

Збірник матеріалів

XIV Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

«ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ»

(Одеса, 23-24 квітня 2026 року)

Адреса редакції:

Україна, 65020, м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26, каб. 73 Тел.: (0482) 732-09-52